

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr K. F. F. W. Groenheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Mammelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wiejenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Druckers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.35 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Opvoeding en Gezag, IV. — Uit de Schrift: Opstandingsleven en alledaagsch leven (Joh. 21:5). — Kerkelijk Leven: Rapport inzake het Vrouwenkiesrecht, I. De haar in de kerk. De Geref. Studentenbeweging, III. — Literatuur en Kunst: Bij den 70sten verjaardag van Pol de Mont. — Het Boek van de Week. — Stemmen uit onze Kerken: Terug naar eigen stijl. — Perschoonw. — Kerknieuws.

OPVOEDING EN GEZAG.

IV.

Van de ouders en opvoeders wordt bij de opvoeding, juist vanwege de noodzakelijkheid van de handhaving van het gezag, heel veel gevraagd. Somwijlen schijnen ze te vergeten, dat de handhaving van het gezag op de juiste wijze, wel hun meest belangrijke taak is. Niet alsof ze niets anders zouden hebben te doen dan het gezag — hun gezag mede — te handhaven; neen, niet om zichzelf te dienen zijn ze er; maar wel zóó, dat zij alleen dan hun taak op de juiste wijze kunnen vervullen, indien zij het gezag, dat ze hebben, en dat ze vertegenwoordigen, weten te handhaven.

Ouders en opvoeders, die voor de jonge menschen, die ze opvoeden, geen gezaghebbende personen zijn, zullen telkens weer bij die jonge menschen falen. En datgene, wat ze pogen te bereiken, zullen ze telkens weer niet bereiken.

Er is heel veel mislukking geweest in en bij allerlei opvoedenden arbeid, doordien den opvoeders het rechte gezag ontbrak in de oogen der jongeren.

Nu willen we al dadelijk toegeven, dat zeer vele jonge menschen de revolutie in het bloed hebben — we handelden daarvan reeds terloops, en we zullen er in een slotartikel nog even op wijzen. Daarover spreken we ditmaal evenwel niet opzettelijk.

Het gaat ons nu om de vraag, wat de ouders van hun zijde moeten doen en kunnen doen, tot handhaving van hun gezag als ouders, en tot eerbiediging door de jongeren van het Gezag van Hem, die ook in de zaken der opvoeding, het al gebiedt.

We doen dan opmerken, dat in de eerste plaats hier noodig is, dat bij het kind voortdurend worde gekweekt en gewekt en versterkt de liefde en het vertrouwen in en jegens hun opvoeders.

En daartoe is het weer een eisch, dat het kind wel, erare en gevoele, hoe het zich gerust kan overgeven aan den opvoeder, omdat die opvoeder begrijpt. Wanneer een ouder of opvoeder zijn uiterste best doet, het kind te verstaan, dan is dat niet een liefhebberij, dat nu ja, aardig is, maar dat tenslotte heel weinig ter zake doet en zonder 't welk 't ook wel kan — neen, dan is die ouder of opvoeder veel meer bezig met het allernoodzakelijkste, met het allerbelangrijkste. Alleen het besef bij het kind, door ervaring gewekt, dat vader, moeder, meester of „meneer" altijd je begrijpt, brengt den opvoeder zoo dicht bij dat kind.

En het kind zal zich gewillig en met vreugde slechts onderwerpen aan het gezag van hem of haar in wiens oog het het schitteren van de liefde ontdekt, die liefde, die ook alles begrijpen kan. O, niet alsof dat „begrijpen" synoniem ware met „de zaak blauw-blauw laten". Verre vandaar. Tenslotte hebben de jonge menschen voor opvoeders die nooit straffen ook weer geen respect. Zij erkennen in hun eigen beseffen reeds het gezag in zijn bindend en dwingend karakter, en wanneer de drager van het gezag den aard van het gezag verloochent, verliest hij het respect. Maar anderzijds is er toch ook weer dit, dat de jonge mensch in het onbegrepen geregeerd worden iets voelt van de onmacht van den opvoeder om hem te begrijpen; iets van een tekort alsof: iets van onrecht ook. Want ze staan werkelijk dikwijls tegenover de wet en het gezag, tegenover de orde en het recht anders, dan de opvoeder denkt, indien hij hen niet recht goed verstaat. Gevolg daarvan is dan, dat het gezag, soms ook het „Gezag", komt op een wijze, die toch onrecht doet aan het jonge mensch, op

een wijze, die het jonge mensch innerlijk een tegenstelling doet ervaren tusschen het gezag van het Recht en het gezag van den opvoeder. Juist in het begrijpen toch ligt de eenige mogelijkheid om recht en liefde tegelijk in hun volle gezag te laten gelden. Zonder dat komt er een scheve verhouding tusschen die twee — maar daarmee tegelijkertijd ook tusschen ouders en kind.

Het begrijpen van het kind kan de ouders en opvoeders ook nog op andere manier bewaren voor een onbillijke wijze van optreden. Het kan hen bewaren voor een spelen met hun eigen gezag, door hun gezag op te hangen aan den kapstok van den „dooddoener". En met „dooddoeners" doen we het gezag „den dood" ook.

Opvoeders moeten nimmer vergeten, dat het gezag hun niet gegeven is om er achter weg te kruipen.

Ze moeten nooit denken, dat ze de beschikking hebben over allerlei termen en uitdrukkingen, over allerlei uitspraken en teksten, over het gezag van de Schrift en de belijdenis, opdat 't hun gemakkelijk gemaakt zou worden.

Er is wel eens een sterke neiging, te doen, alsof dit het geval ware. Hoe dikwijls gebeurt het niet, dat jonge menschen komen met hun vragen, hun moeiten, hun strijd, soms ook met hun twijfel of hun zonde, zonder dat de opvoeder weet, hoe hij nu zulk een geval moet aanpakken. Hij schrikt misschien wel 'n oogenblik van den afgrond in welken hij 't jonge mensch ziet afghijden. Die schrik gevoelt hij zijn niet-dadelijk zien, wat het nu eigenlijk is, dat hij hier te zien krijgt, maken dan dat de opvoeder, wiens gezag op dit oogenblik zoo hoog staat, en die op dit moment het Gezag Gods zoo heerlijk in 't leven van het jonge mensch zijn invloed kon geven, met zijn gezag en met Gods gezag spelen gaat.

„Hoe dan?" zal men vragen — „waarom staat dit gezag van den opvoeder op zulk een moment zoo hoog, en waarom kan Gods Gezag op zulk een oogenblik zooveel invloed krijgen?"

Wel — in zulk een moment doorleeft het kind, het jonge mensch een kritiek oogenblik, kritieke dagen misschien wel. Er is spanning in zijn ziel. Hij wacht de oplossing. Van zijn opvoeder. En dat hij komt met de kwestie, waar 't om gaat, tot dezen, bewijst, dat hij vertrouwen in hem heeft. Wordt nu de spanning opgeheven of verminderd, komt er licht in de duisternis, zal zijn herinnering laten steeds de hulp, die hij ontving, binden kunnen aan zijn opvoeder en het gezag, dat hij bracht en handhaafde, — dan zal daardoor in het leven van dat jonge mensch, dat gezag sterker geworden zijn; dan is hij een ervaring rijker geworden, waaruit het gebleken is, dat het gezag van den opvoeder helpende en leidende autoriteit beteekent; bovenal zal hij geleerd hebben te verstaan, dat het goed is, zich te stellen met gewillige ziel onder de Autoriteit van Hem, die juist omdat Hij Gezag heeft, ons helpen kan.

In zulk een moment moet de opvoeder dan ook, juist terwille van zijn opvoedende taak, terwille van het recht van het gezag, dat hij heeft en verlegenwoordigt, nimmer voorzichtig zijn.

Hij spreke niet te vroeg; niet vóór zijn beurt; niet vóór hij weet, dat hij begrepen heeft het jonge mensch; hij vrage; late hem uitpraten; late hem zijn ziel open leggen; en dan kome hij, met liefde en voorzichtigheid, om tegenover de macht van strijd, dwaling, zonde of twijfel, met kalmte en rust te poneeren wat aan tegenwicht aan vertroosting, aan rust, aan hulp geboden wordt door Hem, die met Zijn Gezag spreekt in de oplossing der vragen, en in den eisch, dat wij ons aan het gezag van Zijn Woord zullen onderwerpen. En dan heeft de opvoeder te toonen, dat datgene, wat hij zegt, ook door zijn eigen leven is bevestigd. Dat hij beleefd heeft de waarachtigheid van 't woord, dat hij spreekt.

Licht komt de opvoeder er toe in een oogenblik, waarin hij zich niet al te rustig voelt en niet al

te zeker, plotseling een „dik woord" te zeggen. Hoe dikwijls werden jonge menschen niet eenvoudig naar huis gestuurd met de opmerking: „jongens 't is zonde, zóó te denken; als je niet bekeerd wordt ga je voor eeuwig verloren". Nu is het in de ergste gevallen echter juist zóó, dat het jongemensch juist zit met die kwestie van het „verloren gaan" en het „bekeerd" worden. Daarontrent heeft hij vragen en twijfel, die weer allerlei uitingen van strijd mogelijk maken. Denkt ge nu niet, dat er onnoemelijke schade gedaan wordt aan den eerbied, dien het jonge mensch, juist in geestelijke zaken, voor zijn opvoeder hebben moet, wanneer deze zóó speelt met zijn eigen gezag en met het gezag der Heilige Dingen, over welke hij spreekt?

Immers het jonge mensch verwacht opheffing en hij krijgt een slag. En het maakt op hem den indruk van „afmakery" in dubbelen zin.

De opvoeder „maakt" zich van de kwestie „af". En het jonge mensch wordt geestelijk even „afgemaakt".

Ieder zal verstaan, dat hier nog veel andere vragen en kwesties liggen.

Terwille van de beperking, in verband met de ruimte in ons blad, wijzen we nog slechts op een tweetal punten.

In de eerste plaats herinneren we er aan, dat het nieuwere psychologisch onderzoek van het wilsleven ons heeft geleerd, dat het voor het willen van het grootste belang is, dat tweemaal geschiede. In de eerste plaats moet er een duidelijke, scherp omlijnde voorstelling zijn van hetgeen men wil. Door deze scherp omlijnde voorstelling wordt het richten van den wil op zijn object ongemeen gemakkelijk.

Daarnaast werkt de beslistheid van willen; het „ik wil per sé" weer mede om hetgeen gewild wordt duidelijk te maken.

Er moet dus naast de scherpe omschrijving van datgene, waarop de wil zich richt, ook een aansporing zijn om zeer beslist den wil te richten.

Dat laatste nu ontbrak bij de opvoeding meestal minder dan het eerste. Voor de handhaving van het gezag, voor het beslist zich richten van den wil, is evenwel dat eerste absoluut noodig.

Dat wil dus zeggen, dat de opvoeder kort, bondig en klaar zegge wat er gebeuren moet. Niet een lange preek houden. Niet een woordenstroom gebruiken, maar kort en krachtig zeggen waar 't op staat. Daartoe is alzoo noodig, dat de opvoeder ook zelve een klare voorstelling hebbe van 'tgeen behoort te geschieden.

In de tweede plaats vergete men toch bij de handhaving van 't gezag als opvoeders het gebed niet. We vragen ons wel eens af, of er niet onze kinderen en onze jonge menschen niet te weinig gebeden wordt.

Opvoeders, die zelve de kracht der zonde in eigen leven erkennen, kunnen toch niet nalaten, de genade Gods in Christus af te smeeken?

Maar welk een machtigen indruk moet het op kinderen en jonge menschen maken, wanneer ze meegenomen worden voor het aangezicht van den hoogen en heiligen God en wanneer daar opvoeder en kind samen buigen!

Dat wekt ootmoed.

Dat brengt eerbied.

Dat laat het kind beleven, dat Gods gezag groot is, eeuwig groot.

En... dan... we gelooven toch ook, dat onze God een hoorder der gebeden is?

En dat Hij ook het gebed in de opvoeding hoort!

J. W.

UIT DE SCHRIFT.

Opstandingsleven en alledaagsch leven.

Jesus dan zelds tot hen: Kinderken! hebt gij niet eenige toespits? Zij antwoordden Hem: neen. Joh. 21:5.

Opstandingsleven is eeuwig leven.